

ROM I NORR

ENGELSKA PARKEN SAL 2-0076

26 APRIL 2019

UPPSALA
UNIVERSITET

AGORA
Γ O Γ
O P O
P AGORA

Abstracts

FRANDS HERSCHEND: *ROMAN BRASS COIN FOUND AT ÖSTERMALM – AM I SURPRISED?* (English)

På hundratals platser över allt i Norden: Danmark, Norge, Sverige och Finland (och säkert också i Baltikum) har man förvånande nog under årens lopp funnit många hundra romerska mässing- och kopparmynt daterade mellan 200 före och 600 efter Kristus. Den Kronologiska tyngdpunkten ligger i de första århundradena av vår tideräkning.

Med ett stort undantag för Inga Zachrisson, "Vittnesbörd om pälshandel? Ett arkeologiskt perspektiv på romerska bronsmynt funna i norra Sverige." Fornvännen (2010:187-202) och ett lika stort för Helle W. Horsnaes, *Crossing Boundaries: An Analysis of Roman Coins in Danish Context.* (2010 & 2013) har mynten inte rönt så stort intresse.

I Skandinavien är de hursomhelst intressanta på grund av deras spridning och på grund av att de saknar materiellt värde. Metallvärdet är ringa och deras ekonomiska värde är så nära kopplad till romersk vardagsekonomi att det är obefintligt i t.ex. Skellefteå eller Närpes på 100-talet. Även museivärlden har haft en ambivalent inställning till mynten och det beror sannolikt beroende på att de är så udda.

Som myntfynd utgör de med andra ord en utmaning för alla som intresserar sig för relationen mellan romersk och skandinavisk kultur. Därför gör jag ett försök att sätta in dem i ett kulturhistoriskt meningsfullt sammanhang. Det gör jag mot bakgrund av myntfyndens karaktär och myntens geografiska spridning.

Svaret på frågan i titeln är, som man kunde tänka sig, nej!

SVANTE FISCHER: *THE RINGFORTS OF ÖLAND AND ROMAN SOLIDI* (English)

It is likely that the Ölandic ringforts emerged in reaction to the late third century urban crisis of the Roman Empire. The ringforts on Öland may thus have a common and widespread evolutionary precedent in an urban environment in the shape of fortified amphitheatres throughout the Roman West. The ringforts could have been built at an extremely rapid pace under the supervision of experienced returning veterans who were familiar with the fortified amphitheatres in provincial Roman towns. Just like in Gaul, there was another impetus for a number of reconstructions and new ringforts in the early to mid-fifth century Öland, at the same time as a new flux of solidi from Gaul

and Italy began to arrive on the island. The mercenaries that returned to Öland sought to transform society with an emphasis of adapting local defence structures of circular fortifications into more permanent structures that could withstand longer sieges and provide a larger collective settlement during prolonged periods of warfare. In some cases, this meant that the new or updated ringforts were overrun and destroyed. Gaul, Italy and Öland experienced similar but different forms of militarised societies in the shift from Late Antiquity to the early medieval period.

DOMINIC INGEMARK: *IMPORT AV ROMERSKT GLAS I SKOTTLAND OCH SKANDINAVIEN* (Swedish)

I såväl Skandinavien som i Skottland så har det länge funnits ett starkt vetenskapligt intresse för de romerska varor som fördes in under den romerska järnåldern (0-400 e.Kr.), men synen på hur man skall tolka dessa har skilt sig. I Skottland där materialet i huvudsak kommer från bosättningar och materialet således varit fragmentariskt har många forskare betraktat dessa varors värde som lågt, i Skandinavien med sina rika gravfynd med i många fall intakta kärl har synen varit det motsatta.

Under mitt föredrag tänkte jag diskutera min tolkning av de skotska fynden med utgångspunkt från en tolkningsmodell som bygger på Prestige goods systems-modellen. Men där den ursprungliga modellen har ett tydligt fokus på det materiella, vill jag införa det immateriella: kunskap om och från främmande områden, detta inspirerad av bland andra antropologen Mary Helms. I detta fall kunskap om romerska dryckestraktioner, traditioner som kunde föras in i den egna kulturens tydliga fokus på festandets roll. Jag tar således även in Feasting theory i denna tolkning.

NEIL PRICE: *THE HELLVI MASK – ROMAN CONNECTIONS AND NORSE GODS* (English)

In the winter of 2011 an unusual archaeological find came to light on the Baltic island of Gotland: the first-known Swedish example of a decorated face-mask from a Roman elite cavalry helmet. The story of its discovery was almost as remarkable as the object itself, having supposedly been revealed through metal detection nearly three decades earlier and kept hidden ever since, passing through several hands until finally being brought in to the Gotland County Museum. The location of the find was given as the interior of a Migration or Vendel Period hall building in Hellvi parish, something later confirmed through an excavation that - amazingly - located further pieces of the mask. How did a Roman officer's helmet make its way to Gotland, and how did it come to be deposited several centuries later in a rural dwelling? What does it mean in context? This paper presents the find and its parallels, and explores its possible interpretation as a critical link between the Roman world and the mental universe of the Iron Age North.